

Debreceni Ítéltábla

Gf.IV.30.057/2026/5.

A Debreceni Ítéltábla a Bereczki Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Bereczki Máté ügyvéd) által képviselt I. RENDŰ FELPERES NEVE (I. RENDŰ FELPERES CÍME) I. rendű, valamint a II. RENDŰ FELPERES NEVE (II. RENDŰ FELPERES CÍME) II. rendű felpereseknek – a Jean, Bihary, Fehér és Vizsy Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Garadnai Tibor ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (ALPERES CÍME) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2025. december 10-én meghozott 11.G.40.277/2024/54. számú ítélete ellen a II. rendű felperes 55. sorszámú fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a 2026. április 8-án megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7 233 926 (hétmillió-kétszázharminháromezer-kilencszázhuszonhat) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű felperest arra is, hogy fizessen meg az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára a határozat meghozatalát követő 60. napig 2 500 000 (kétmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során a Debreceni Ítéltábla megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a keresetet elutasította és az I. rendű felperest 12 872 084 Ft, a II. rendű felperest pedig 8 571 611 Ft perköltség megfizetésére kötelezte.

[2] Az ítéletben megállapított tényállás szerint az alperes mint megrendelő és az I. rendű felperes mint vállalkozó között 2004 januárjában közvilágítás feladatátvállalási szerződés jött létre, amelyben az I. rendű felperes H. város közvilágítási hálózatának korszerűsítésére, majd annak üzemeltetésére és karbantartására vállalkozott a szerződés hatálybalépésétől számított 10 éves időtartamra. Az általa elvégzett korszerűsítés eredményeként a közvilágítási hálózat beépített teljesítményét 262 KW-ra vállalta leszállítani, ami a szerződéskötés előtti fogyasztáshoz képest 31,23%-os megtakarítást jelentett. A szerződés szerint a korszerűsített közvilágítási rendszer megvalósításához szükséges

eszközöket az I. rendű felperes lízingszerződés alapján szerezte be, azok a lízing futamideje alatt a lízingbeadó tulajdonát képezték, aki a futamidő végén az eszközöket köteles volt az alperesnek értékesíteni. E szolgáltatások ellenértékeként az alperes feladatátvállalási díj fizetését vállalta, amelynek számításí módját a szerződés 5. számú melléklete tartalmazta. Eszerint a felek a díjszámítás alapjaként az alperes által 2003. évben fizetett közvilágítási költséget (44 877 015 Ft + áfa) vették figyelembe, a mindenkori éves díjat pedig ennek az összegnek „a bázisév óta bekövetkezett energia vagy egyéb villamosenergia ipari árváltozásokkal korrigált értékében” határozták meg. Kikötötték, hogy az adott évi díjkorrekciót „a felperes költségei tekintetében az éves közvilágítási díjnak a villamosenergia vételezési árváltozásával kell elvégezni”. Megállapodtak továbbá abban is, hogy az I. rendű felperes a további indokolt költségeit akkor háríthatja át az alperesre, ha azok nem voltak előreláthatóak. Rögzítették végül, hogy a szerződést csak írásban lehet módosítani.

[3] A szerződés 1. számú mellékletét képező kiviteli tervet az I. rendű felperes 2004. október 1-én készítette el, amelyben a korszerűsítés utáni teljesítményt a szerződésben foglalt 262 KW helyett 294 KW-ban határozta meg. Ennek ellenére a korszerűsített rendszeren 2005. május 7-én 298 KW teljesítményt mért, ezért a szerződő felek 2005. június 28-án akként módosították a megállapodásukat, hogy a beépített új teljesítmény mértékét 298,143 KW-ban határozták meg, a teljesítménynövekedés okát ugyanakkor nem rögzítették.

[4] 2007 végéig az I. rendű felperes a díjat a hatályos rendeletekben meghatározott közvilágítási tarifa változásának megfelelő mértékben emelte meg. A 2008. évtől azonban megszűnt a közvilágítási tarifa, a felek pedig a közöttük létrejött szerződésnek a díjszámításra vonatkozó rendelkezéseit nem módosították. A megváltozott jogi környezetben az I. rendű felperes egyoldalúan, egy kombinált önköltségalapú árképzést alkalmazott, amelyben az árambeszerzés általa kimunkált, de az alperes felé nem igazolt költségeit táblázatban tüntette fel. Az I. rendű felperes által közölt vállalkozói díjat az alperes a 2011. évig megfizette, ezt követően azonban a felek között vitás lett a díj mértéke, ezért 2012-től kezdődően az alperes az I. rendű felperes által kalkulált összegnél kevesebb díjat fizetett az I. rendű felperes részére.

[5] Az I. rendű felperes eredetileg 202 369 822 Ft díjhátralék és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest, e követelését azonban a per alatt a II. rendű felperesre engedményezte. Bár a jogutódlást az elsőfokú bíróság megállapította, az alperes hozzájárulásának hiányában nem bocsátotta el a perből az I. rendű felperest. A perbelépését követően a II. rendű felperes a keresetet 349 600 541 Ft-ra és járulékaira felemelte, amelyből 187 793 855 Ft abból eredt, hogy az alperes a vállalkozói díjat 2008. és 2014. között nem a szerződés 5. számú mellékletében foglalt indexálásnak megfelelő összegben fizette meg a jogelődjének. További 124 656 145 Ft-ra azért tartott igényt, mert az alperes többletigényei és hálózatbővítése miatt a korszerűsített rendszer beépített teljesítménye 45,427 KW-tal meghaladta a szerződésben vállalt 262 KW-ot, ez a többletteljesítmény pedig ellentételezés nélkül maradt. Ezen felül meg nem fizetett karbantartási díj címén 4 441 445 Ft, a korszerűsítéshez felhasznált eszközökre megkötött devizaalapú lízingszerződésből eredő, előre nem látható többletköltség címén pedig további 32 709 096 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[6] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperesek nem vezették le az általuk alkalmazott díjszámítási módszert, ellentmondó és

követhetetlen tényállításokat és kalkulációkat nyújtottak be. A szerződés 5. számú melléklete szerint a bázisként meghatározott díjat kizárólag az I. rendű felperes tényleges áramvételezési kiadásainak változásához igazodó mértékben emelheték volna meg, más költségeket nem vehettek volna figyelembe. Az „egyéb villamosenergia ipari árváltozásokra” a pert megelőzően nem hivatkoztak, ezt a fogalmat a szerződés nem is határozza meg. Az I. rendű felperes sohasem közvilágítási tarifán, hanem az ennél sokkal alacsonyabb teljesítménydíjon vásárolta a villamosenergiát, ennek ellenére az elszámolásait a közvilágítási tarifa változásaira alapította, így nincs díjhátraléka, hanem épp ellenkezőleg: jelentős túlfizetésben van. A szerződés műszaki tartalmát a szerződéskötést követően nem változtatta meg, a korszerűsített rendszert pedig azért lehetett csupán 294 (+ 4) KW teljesítményen üzembe helyezni, mert az I. rendű felperes alultervezte a munkát. Bár a felperesek által hivatkozott többi teljesítménynövekedés valós hálózatbővítés eredménye volt, az így kibővített közvilágítási rendszer üzemeltetésének ellenértékét az I. rendű felperes felszámította, ő pedig ki is egyenlítette neki. A rendelkezésre álló adatok szerint az I. rendű felperes nem is jelentette le a hálózatbővítést az elosztói engedményes felé, ezért ezzel kapcsolatban többletkiadásai sem merülhettek fel. Sem karbantartási díj, sem pedig lízingdíj címén nem áll fenn tartozása a felperesek felé, az előbbi ugyanis külön nem számítható fel és egyébként is elévült, az utóbbi pedig olyan előre látható költség volt, amelyet nem lehet áthárítani rá.

[7] Az elsőfokú bíróság a jogvitát a perindítás időpontjára tekintettel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) eljárási szabályai, a szerződéskötés időpontjára tekintettel pedig a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) anyagi jogi szabályai alapján bírálta el. A vállalkozói díj indexálásából eredő követelés tekintetében megállapította, hogy az 1952. évi Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja alapján a II. rendű felperesnek kellett előadnia az érvényesíteni kívánt jog alapjául szolgáló tényeket, amely kiterjedt annak bemutatására is, hogy az egyes években milyen számítási módszer alapján milyen mértékű indexálást alkalmazott. Ehelyett a II. rendű felperes és a jogelődje csupán okiratokat, táblázati kimutatásokat csatoltak, de nem teremtették meg az összefüggést a csatolt okiratok és a perben előadott tényállításaik között, így sem az indexálás pontos mértékét nem tudták bemutatni, sem pedig azt a módszert, amellyel kiszámították a felemelt díj mértékét.

[8] A szerződés 5. számú melléklete szerint az I. rendű felperes a díját az általa ténylegesen megfizetett áramvételezési költségek emelkedésének megfelelő mértékben indexálhatta, ezt a megállapodásukat ugyanis a szerződő felek nem módosították. Azt azonban nem lehetett megállapítani, hogy az I. rendű felperesnek az egyes években milyen összegű költségei merültek fel a per tárgyát képező közvilágítási rendszerhez szükséges villamosenergia beszerzése során, az általa becsatolt számlák ugyanis ellentmondásosak és követhetetlenek voltak. Az ugyanakkor a Kúria .../11. számú felülvizsgálati ítélete alapján nem lehetett vitás, hogy az I. rendű felperes 2012-től kezdődően nem fizette meg elosztói engedélyesnek az egyik legjelentősebb áramvételezési költségét: a rendszerhasználat díját (a továbbiakban: RHD), annak mértékét ugyanis nem lehetett meghatározni. Erre tekintettel a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet kiszámítani az I. rendű felperes ténylegesen felmerült áramvételezési költségét, ezért nem határozható meg az indexálás mértéke sem. Emiatt nem volt szükség a II. rendű felperes által indítványozott szakértői bizonyítás lefolytatására, hiszen enélkül is meg lehetett állapítani, hogy a díjemelésre alapított keresete nem foghat helyt, azt ugyanis maga is elismerte, hogy az alperesnek nincs tartozása akkor, ha a díját az RHD figyelmen kívül hagyásával és kizárólag az áramvételezési költségeinek megfelelően emelhetné meg.

[9] A felperesek nem tettek konkrét tényelőadást arra vonatkozóan sem, hogy mikor, milyen esedékességgel (melyik évi díjkorrekciót érintően) valósult meg az alperes megrendelése alapján olyan hálózatzávítással járó munka, amelyet a szerződés alapján be lehetett vonni az elszámolásba. A tényállításaik ugyanis e körben is ellentmondásosak voltak, azt pedig többszöri bírói tájékoztatás ellenére sem igazolták, hogy a 262 KW és a 298 KW közötti többletteljesítmény olyan, az alperes részéről megrendelt munka miatt következett be, ami a szerződés alapján elszámolási kötelezettséget keletkeztetett, hiszen a felek nem rögzítették a szerződésmódosításban a teljesítménynövekedés okát. Nem bizonyították a felperesek azt sem, hogy az I. rendű felperes egyáltalán bejelentette-e a 298 KW-ot meghaladó többletteljesítményt az elosztói engedélyesnek, hiszen a rendelkezésre álló számlák ezt cáfolták, így ebből eredően nem merülhettek fel többletköltségei sem. Ellentmondásosak voltak a felperesek nyilatkozatai abban a tekintetben is, hogy a hálózatzávítések következményeit figyelembe vették-e az évenkénti díjszámítás során, továbbá nem csatolták az esetleges többletteljesítmény elszámoláshoz szükséges számlákat sem.

[10] Mivel a II. rendű felperes elismerte, hogy az általa követelt karbantartási díj 4 441 445 Ft-ot meghaladó része elévült, ezen a címen csupán ez utóbbi összeg megfizetésére tartott igényt azzal azonban, hogy amennyiben csak az áramvételezési költségeivel indexálhat és RHD-t nem számíthat fel, akkor az alperes 4 441 445 Ft karbantartási díjjal sem tartozik neki. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ezt a keresetet sem találta alaposnak, hiszen a díjat csak az áramvételezési költségek emelkedésének megfelelően mértékben lehetett megemelni, a ténylegesen ki nem fizetett RHD-t pedig nem lehetett figyelembe venni. Alaptalannak minősítette a lízingszerződésből eredő többletköltség címén érvényesített követelést is, mert az I. rendű felperesnek már a szerződéskötéskor számolnia kellett az árfolyamváltozásból eredő költségnövekedéssel, így ezt a kiadását a szerződés alapján nem háríthatta át az alperesre.

[11] A II. rendű felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet módosított kereset szerinti megváltoztatását, másodlagosan pedig e határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.

[12] Arra hivatkozott, hogy a díjemelésből eredő követelésének összecszerűségét a jogelődje által évenként kidolgozott indexálás alapján számította ki, jelezte ugyanakkor, hogy sem neki, sem a bíróságnak nincs olyan különleges szakértelme, amely a követelés pontos összegének meghatározásához szükséges, ezért szakértő kirendelését kérte, amelyet a fellebbezésében is fenntartott. Az elsőfokú ítéletben foglalt téves állásponttal szemben nem kellett szerződést módosítani annak érdekében, hogy megemelhesse a díját az egyéb villamosenergia ipari árváltozásnak megfelelő mértékben, hiszen erre a szerződés 5. számú melléklete enélkül is lehetőséget adott. A jogelődje a 2010. és 2011. évi elszámolásait ennek megfelelően készítette el, amelyeket az alperes képviselőtestülete elfogadott, ez pedig olyan ráutaló magatartás volt, amely szükségtelenné tette a későbbi kifejezett szerződésmódosítást, ezt az elszámolási módot tehát az alperes utóbb ezen okból sem tehetné vitássá. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy 2012-től kezdődően nem számíthat fel RHD-t. A szerződés helyes értelmezése szerint ugyanis nincs jelentősége annak, hogy ténylegesen mennyi áramvételezési költsége merült fel, mert a megállapodás az volt, hogy az alperes annyi díjat fizet, amennyit a korszerűsítés nélkül fizetett volna. A Kúria az elsőfokú bíróság

által hivatkozott ítéletében nem azt mondta ki, hogy a jogelődjenek nem kell RHD-t fizetnie, hanem azt, hogy az elosztói engedélyes elszámolása nem jogszerű. Ebből nem az következik, hogy nem kell RHD-t fizetnie az elosztói engedélyesnek, hanem az, hogy azt meg kell fizetnie akkor, ha jogszerű elszámolás alapján követelik tőle. Mivel az elosztói engedélyes számlái szabálytalan méréseken alapultak, az elsőfokú ítéletben foglalt gondolatmenetből az következne, hogy az árambeszerzési kiadásait sem lehetne bizonyítani, így a szerződés teljes időtartamára csak a 2003. évi bázisösszeget követelhetné, ami teljesen ellentétes a felek szerződéskötési akaratával. Ez érvelés ellentmondásos is, mert az elsőfokú bíróság az RHD esetében megvizsgálta, hogy a jogelődje azt kifizette-e, az áramvételezési kiadásai esetében azonban nem.

[13] A jogelődje nem tervezte alul a beruházást, az ugyanis alkalmas volt arra, hogy a korszerűsített rendszer teljesítményét 262 KW-ra csökkentse. Ezt az értéket kizárólag azért nem sikerült elérni, mert az alperes jegyzője a szerződéskötés után megváltoztatta az utak besorolását és mindenhol magasabb megvilágítási szintet írt elő, ezért nőtt a beépített teljesítmény 294 KW-ra. Mivel az útbesorolás megváltoztatása az alperes érdekében történt, az ebből eredő teljesítménynövekedés következményeit – akár a szerződés alapján, akár jogalap nélküli gazdagodás címén – neki kell viselnie, amelyet a perindítás előtt még ő maga sem vitatott. Amennyiben pedig ez mégis vitás lenne, a teljesítménynövekedés okának és következményeinek tisztázása érdekében szakértőt kellett volna kirendelni. Az alperes nem vitatta a 294 KW feletti többletteljesítmény megrendelését, azt pedig nem igazolta, hogy ennek ellenértékét megfizette, így a keresete e körben is alapos volt. Jogszabálysértő a lízingszerződésből származó többletköltség megtérítése iránti keresetének elutasítása is, mert a lízingdíjak drasztikus mértékű megemelkedését az I. rendű felperes nem láthatta előre, azzal tehát nem kellett számolnia, így az ebből eredő többletköltséget az alperesnek kell viselnie.

[14] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperesek a per mintegy 10 éves időtartama alatt sem tudták levezetni a követelésük kiszámításának módját, ezt a hiányosságot pedig nem pótolhatták a szakértő kirendelésére irányuló indítvánnyal. Valótlanul állította a II. rendű felperes a fellebbezésében, hogy a módosított keresete a jogelődje által készített kimutatásokon és díjszámításokon alapult, az I. rendű felperes ugyanis az indexálást sohasem alapította az egyéb villamosenergia ipari árváltozásokra, hanem mindig az áramvételezési költségeit mutatta ki, de olyan kiadásokat is figyelembe vett, amelyek nem tartoztak ide. A feleket a szerződéskötéskor nyilvánvalóan nem az a szándék vezérelte, hogy az indexálást a valós költségektől függetlenné tegyék, hiszen nem akarták azt, hogy az I. rendű felperes évről évre minden körülmények között növelni tudja a díját, függetlenül attól, hogy az energia beszerzési költségei nőttek-e vagy nem. Ezzel szemben a felek szándéka az volt, hogy a közvilágítási díj bázisösszege csak annyival növekedjen, amennyivel a szolgáltatás biztosításának tényleges költségei nőttek. Ezt a költségnövekményt a per során a felperesek igazolhatták volna, ha becsatolták volna az ehhez szükséges számlákat és bizonylatokat, amit nem tettek meg. Valótlanul állította a II. rendű felperes a fellebbezésében azt is, hogy a jegyző megváltoztatta az útkategória besorolást. Ezzel szemben az történt, hogy az I. rendű felperes a változatlan útkategória besorolás szerinti megvilágítási szinteket az általa vállalnál magasabb beépített teljesítménnyel tudta megvalósítani, ami teljesítménynövekedést eredményezett. A teljesítménynövekedés tehát nem az útkategória besorolás megváltoztatásának, hanem az I. rendű felperes alultervezésének az eredménye. A 294 KW feletti többletteljesítményre alapított keresetet az elsőfokú bíróság szintén jogszerűen utasította el, mint ahogy a lízingszerződésből eredő többletköltségek iránti igényt is.

[15] Az I. rendű felperes az észrevételében a fellebbezési kérelmek teljesítését kérte. Egyetértett a fellebbezés indokaival is, amelyeket azzal egészített ki, hogy a vállalkozói díj változásáról szóló kimutatásait minden esetben ellátta jogszabályi hivatkozásokkal is, amelyeket az alperes képviselőtestülete 2011-ig elfogadott. A pert megelőzően a vállalkozói díj mértékének meghatározását az alperes maga is szakkérdésnek tekintette. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a F.B. által csatolt leveleket. A kiviteli terv csak a szerződéskötés után készült el, az ajánlatban pedig benne van, hogy a tényleges darabszám változhat. Az alperes kérte a szerződésmódosítást, az ő terhére esik tehát az, hogy abban nincs benne a módosítás oka. A közvilágítási tarifa nem szűnt meg, hanem bővült a piaci árambeszerzés lehetősége. 2009-ben az alperes elfogadta az árfolyamváltozásból eredő többletköltségek 50%-os áthárítását, ezért azt ezután sem vitathatja. Az ajánlatban foglalt 262 KW-os teljesítményt nem tervezés, hanem előzetes felmérés alapján határozta meg, a végleges műszaki tartalmat a kiviteli terv foglalta magában, amelyet az alperes jóváhagyott. A 2008. évi indexálás jogszabály szerint 39,726% lehetett volna, de jószándékból csupán 25,181%-kal emelte meg a díjat, amelyet az alperes nem fogadott el, ezért a per során felemelte a követelését 39,726%-ra. A számításait és az indexálás magyarázatát az A/11. számú okirat tartalmazza, amelyet az elsőfokú bíróság nem vett figyelembe. Amennyiben valóban alultervezte a beruházást, kérdésként merül fel, hogy miért fogadta el az alperes a kiviteli tervet és a teljesítést, továbbá miért nem nyújtott be kifogásokat. A közvilágítási tarifában benne volt az aktív- és passzívelem karbantartás, valamint az üzemirányítás költsége, amelyet az alperes szakértője is megerősített. Az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított jelentőséget annak is, hogy mekkora teljesítményt jelentett le az elosztói engedélyesnek, mert a szerződés szerint nem a költségeket, hanem a beépített teljesítményt kellett volna figyelembe venni, amelyet össze kellett volna vetni a bázisév adataival, valamint az áramvásárlás díjával, az RHD-vel és egyéb adójellegű tételekkel, a szerződés ugyanis nem költség-, hanem bázisalapon számolta díjat. Az áramdíjat egyébként a lejelentett teljesítmény alapján kellett fizetni. A Kúria ítélete igazolja, hogy költségalapon azért sem lehet elszámolni, mert a költség számlák nem tartalmaznak valódi adatokat. A bank által finanszírozott 3517 lámpán felül ő maga további 129 lámpát gyártott le és épített be a közvilágítási rendszerbe.

[16] Az ítéltábla a fellebbezést az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, ezért kizárólag abban foglalt állást, hogy az elsőfokú ítéletet az elsődleges fellebbezésben foglalt okokból az ott írt módon meg kell-e változtatni vagy azt a másodlagos fellebbezésben kifejtettek miatt hatályon kívül kell helyezni és az elsőfokú eljárást meg kell ismételni. Azokat az indokokat ugyanakkor, amelyeket az I. rendű felperes az észrevételében terjesztett elő, nem vehette figyelembe, hiszen az I. rendű felperes nem nyújtott be önálló fellebbezést az elsőfokú ítélettel szemben, ezért az abban foglalt megállapításokat nem tehetette vitássá, arra pedig végképp nem volt jogosult, hogy a II. rendű felperes fellebbezését új indokokkal és érvekkel egészítse ki. A fellebbezésben kifejtett indokok és érvek alapján az ítéltábla mindkét fellebbezési kérelmet alaptalannak találta, az elsőfokú bíróság ugyanis nem sértette meg a fellebbezésben hivatkozott eljárási és anyagi jogszabályokat, ezért jogszerű érdemi döntést hozott. Az ítéltábla egyetért az általa kifejtett indokokkal, amelyeket nem kíván megismételni, a fellebbezés tükrében ugyanakkor az alábbiakat emeli ki.

[17] Az I. rendű felperes, őt követően pedig a jogutódja: a II. rendű felperes – tárgyi halmazatban – négy keresetet terjesztett elő az alperessel szemben. Az első az évenkénti díjemelésből (indexálásból) eredő követelés volt, amelyet az elsőfokú bíróság jogszerűen

talált alaptalannak. Ahogy ugyanis azt az elsőfokú ítélet is helyesen tartalmazza: az I. rendű felperesnek már a keresetindításkor elő kellett volna adnia a díjmelésből eredő követelését alátámasztó tényeket [1952. évi Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja]. Ennek keretében már a keresetlevelében le kellett volna vezetnie – egyebek mellett – azt is, hogy e követelését miként számította ki, hiszen kizárólag így adhatott volna magyarázatot arra, hogy miért éppen azon összeg megfizetését kéri az alperestől, amelyre a keresete irányul. Ezt a számítási módszert azonban az I. rendű felperes és a jogutódja: a II. rendű felperes az elsőfokú bíróság többszöri felhívása ellenére sem tudták előadni, így nem voltak képesek számot adni arról, hogy az I. rendű felperes az egyes keresettel érintett években pontosan mely okból és mekkora mértékben növelte meg (indexálta) az őt megillető díjazást. Ennek a legfőbb oka az volt, hogy az I. rendű felperes díjszámításért felelős alkalmazottja: F. B. a saját nyilatkozata szerint is „ex has” módszerrel, azaz hasraütésszerűen határozta meg az indexálás alapját képező költségelemek mértékét (.../40. számú jegyzőkönyv 13. oldalának 7. bekezdése, .../44. számú kijavító végzés). Mindez nemcsak az alperes és a bíróság, hanem a felperesek számára is lehetetlenné tette annak rekonstruálását, hogy az egyes években pontosan milyen számítási módszer alapján indexálták a díjat, így nem tudtak számot adni arról, hogy miért épp annyit követelnek az alperestől, amennyit a díjmelésből eredő követelésként meghatároztak.

[18] Ennek az lett a következménye, hogy e követelés alapját képező tényállításaikat a felperesek súlyosan ellentmondásos módon adták elő. Ezekre az ellentmondásokra az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá az ítéletében, mint ahogy helytállóan állapította meg azt is, hogy azok kizárták e kereset érdemi vizsgálatát, így a felperesek által indítványozott szakértői bizonyítás lefolytatását is. A II. rendű felperes a fellebbezésében maga sem tette vitássá, hogy a díjmelésből eredő keresetét alátámasztó tényállításai – az elsőfokú ítéletben részletesen kifejtett okok miatt – súlyosan ellentmondásosak voltak, hiszen mindezek cáfolata érdekében nem adott elő érveket. Az a fellebbezési hivatkozása pedig alaptalannak bizonyult, hogy ezen ellentmondások feloldása céljából szakértőt kellett volna kirendelni, hiszen az érvényesített jog alapját képező tényállításokat nem a szakértőnek, hanem a felpereseknek kellett volna előadniuk, a szakértő pedig csupán azt vizsgálhatta volna, hogy a szakterületét érintő tényállítások valósak-e. Mivel azonban a felperesek nem tudták rekonstruálni az I. rendű felperes által hasraütésszerűen alkalmazott díjmelések számítási módszerét, a szakértő sem tudta volna megvizsgálni, hogy ezt a számítási módszert helyesen alkalmazták-e. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszerűen mellőzte a felperesek által indítványozott szakértői bizonyítás elrendelését.

[19] A II. rendű felperes díjmelésből eredő keresete azonban akkor sem lett volna alapos, ha ő vagy a jogelődje képes lett volna az indexálás pontos módszerének rekonstruálására. A felemelt keresetét ugyanis arra alapította, hogy a szerződés 5. számú melléklete alapján az ott meghatározott bázisösszeget nemcsak az energia átváltozásával, hanem „az egyéb villamosenergia ipari átváltozásokkal” is indexálhatta. Ez az érvelés azonban nem foghatott helyt. Bár az 5. számú melléklet valóban úgy rendelkezik, hogy a mindenkor évi éves díj az alapösszegnek a bázisév óta bekövetkezett energia vagy egyéb villamosenergia ipari átváltozásokkal korrigált értéke, azt a szerződő felek nem határozták meg, hogy mit értenek „egyéb villamosenergia ipari átváltozások” alatt. Az alperes tehát helyesen utalt arra, hogy erre a szerződési kikötésre alapítva nem lehet indexálni (25. sorszámú jegyzőkönyv 7. oldal utolsó és 8. oldal 1. bekezdései), hiszen pusztán „az egyéb villamosenergia ipari átváltozásra” történt hivatkozás nem minősült konkrét díjszámítási módnak.

[20] Erre tekintettel az I. rendű felperes az 5. számú mellékletben meghatározott bázisösszeget kizárólag az energia árváltozásának megfelelő mértékben emelhetette meg, amely e melléklet 1. pontja szerint az I. rendű felperes villamosenergia vételezési költségeinek változásához igazodott. Ettől a díjszámítási módtól az I. rendű felperes nem térhetett el, hiszen a szerződő felek a megállapodásukat e körben nem módosították. Nem minősült szerződésmódosításnak az sem, hogy az alperes 2011-ig elfogadta az I. rendű felperes által kiszámított díjakat, az egyes években alkalmazott díjszámítási módszereket ugyanis a kifejtett okok miatt maguk a felperesek sem tudták rekonstruálni, nem hivatkozhattak tehát arra, hogy az alperes az egyes évekre készített elszámolás elfogadásával hozzájárult egy konkrét díjszámítási mód jövőbeli alkalmazásához. Emiatt az I. rendű felperes kizárólag a villamosenergia vételezési költségeinek változásához igazodó mértékben emelhetette meg az 5. számú mellékletben meghatározott bázisösszeget, ennek során pedig csupán azon kiadásokat számolhatta el, amelyek ténylegesen felmerültek. Mivel pedig 2012-től kezdődően nem fizetett RHD-t, ezt a költségtételt az indexálás során nem vehette figyelembe, hiszen annak mértékét – mérési hiányosságok miatt – sem ő, sem pedig az elosztói engedélyes nem tudta meghatározni.

[21] Erre tekintettel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a díjat nem „az egyéb villamosenergia ipari árváltozásokhoz”, hanem az I. rendű felperes villamosenergia vételezési költségeinek változásához igazodó mértékben lehetett indexálni, amelynek során 2012-től kezdődően nem lehetett figyelembe venni az I. rendű felperes által meg nem fizetett, jelenleg meg sem határozható összegű RHD-t. Mivel pedig a II. rendű felperes is elismerte, hogy ilyen díjszámítási szabályok mellett sem az indexálásból, sem pedig a karbantartásból eredően nincs követelése az alperes felé, az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a bizonyítási eljárás folytatását és jogszerűen utasította el a díjemelésre alapított első keresetet és a karbantartási költségek megtérítésére irányuló második keresetet is.

[22] Alaptalannak bizonyult azonban a II. rendű felperes harmadik keresete is, amelyben a többletteljesítmények után járó díjának megfizetését kérte. Ahogy ugyanis azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette: a I. rendű felperes és a jogutódja: a II. rendű felperes többszöri bírói tájékoztatás és felhívás ellenére sem igazolta, hogy az alperes a szerződéskötés során egyeztetett műszaki tartalmat, ennek keretében pedig a megbeszélte megvilágítási szinteket utóbb megváltoztatta. Mindezt ugyanis nem bizonyította önmagában az a tény, hogy a korszerűsített közvilágítási rendszert a szerződésben vállalt 262 KW helyett 294 (+ 4) KW teljesítménnyel lehetett üzembe helyezni, ez ugyanis akár alultervezés következménye is lehetett. Azt tehát, hogy az alperes a szerződéskötés után megváltoztatta a műszaki tartalmat, az alperesnek kellett volna bizonyítania, amely nem szakkérdés, hanem ténykérdés volt, ezért e körben nem lehetett szakértőt kirendelni, hiszen a szakértő kizárólag azt vizsgálhatta volna, hogy a műszaki tartalomnak a felperesek által igazolt változása milyen mértékű teljesítménynövekedést idézett elő. Mivel azonban a felperesek a műszaki tartalom utólagos megváltoztatását semmivel sem bizonyították, alap nélkül követeltek díjazást a 262 és 294 KW közötti teljesítmény után. Nem foghatott helyt a 294 KW feletti teljesítménynövekedés miatt járó díj megfizetése iránti kereset sem. Ahogy ugyanis azt az elsőfokú bíróság helyesen kifejtette: ez a teljesítményváltozás az alperes által harmadik személyektől megrendelt hálózattöbbsítés következménye volt, az ebből eredő teljesítménynövekedést pedig az I. rendű felperes a rendelkezésre álló elszámolások szerint figyelembe vette az általa elkészített kimutatásokban, e díjat tehát még egyszer nem számíthatta fel. Az elsőfokú ítéletben részletesen elemzett számlák és elszámolások alátámasztották ugyanakkor az alperes azon állítását is, hogy az I. rendű felperes egyébként sem jelentette be az elosztói engedélyes felé a

hálózatbővítések miatt megemelkedett teljesítményt, így ebből eredően nem is merülhettek fel többletkiadásai, ez pedig szintén kizárta, hogy – akár a szerződés alapján, akár jogalap nélküli gazdagodás címén – e többletköltségek megtérítésére tarthasson igényt. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el az erre irányuló harmadik keresetet is.

[23] Nem foghatott helyt azonban a negyedik kereset sem, amelyben a II. rendű felperes a jogelődje által kötött devizaalapú lízingszerződésből eredő díjak egy részét kívánta áthárítani az alperesre. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg ugyanis, hogy az I. rendű felperesnek – gazdasági tevékenységet folytató piaci szereplőként – számolnia kellett annak lehetőségével, hogy az általa lízingelt eszközök devizaalapú díja a hosszútávra kötött szerződés 10 éves futamideje alatt felső határ nélkül, azaz bármilyen mértékben megnövekedhet, hiszen mindez egyértelműen következett az általa kötött lízingszerződésből. Az árfolyamváltozásból eredő díjnövekmény tehát nem minősült olyan előre nem látható költségnek, amelyet a szerződés 5. számú mellékletének 2. pontja alapján át lehetett volna hárítani az alperesre, ezért a negyedik kereset elutasítása is jogszerű volt.

[24] A kifejtett okok miatt egyik fellebbezési kérelem sem foghatott helyt, hiszen az elsőfokú ítélet nem sértette a fellebbezésben hivatkozott jogszabályokat, ezért azt az ítéltábla az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[25] A felperes a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért a saját másodfokú perköltségét maga viseli, köteles továbbá a költségfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéknek és az alperes másodfokú perköltségének a megfizetésére [1952. évi Pp. 78. § (1) bekezdése, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése]. Ez utóbbi összegét az ítéltábla a másodfokú eljárást megindító beadvány, azaz a fellebbezés benyújtásakor hatályos 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja és 5. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

Debrecen, 2026. április 8.

Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos s.k. előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró